

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

Quo dies tertius et quartus continentur

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1866

Prologus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72907](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72907)

A tunc fuerit depositum, et an ibidem hodieque sua carne integrum et in pedes erectum supersit; an contra jaceat resolutum in cineres, gravissima est inter ejusdem Sancti sectatores controversia, in *Analectis* fusius tractanda.

In eadem basilica Sancti corporis mansit, tam hic quam a ibi

727 De eodem sacro thesauro in ista ecclesia suo tempore asserto hæc subdit biographus secundus: Porro, sicuti gloriosus hic Sanctus multis in vita claruerat miraculorum prodigiis, sic et a die transitus sui usque in præsens ad ipsius patrocinia, non solum in loco, ubi preciosos ossium suorum thesaurus reconditur; verum etiam quacumque parte terrarum pie et fideliter implorata, innumeris miraculis choruscare se, gaudeat * Ecclesia. Nam cæcis et surdis, mutis et claudis, ydropicis et paraliticis, demoniacis et leprosis, naufragis et captivis omnium ipsius meritis ægritudinum, necessitatum seu periculorum remedia conferuntur. Sed et multi mirifice mortui suscitantur, operante hæc omnia virtutis Altissimi magnificentia, cui soli est omnis honor et gloria per infinita seculorum secula. Amen. Sic clauditur in codice nostro hoc anonymi Opusculum, nisi quod ibidem sequatur initium Evangelii, quod in Missa S. Francisci legitur, nimirum ex *Matthæo*: In illo tempore respondens Jesus dixit: Confiteor tibi, Pater, Domine cæli et terræ, quia abscondisti hæc a sapientibus, et revelasti ea parvulis. Et reliqua. Igitur Pater etc.

miraculis clari.

728 Tres Socii quoque post breviter relatum sacri corporis translationem, concessunq; a Gregorio sæpe dictæ ecclesiæ immunitatis privilegium, elucubrationi suæ finem imponunt, coronidis loco addentes, multos post S. Francisci obitum viros nobiles ac litteratos, atque utriusque sexus et omnis conditionis viros ac mulieres, Ordinibus ab illo institutis se subdidisse. Isdem fere verbis, quibus biographus secundus, S. Bonaventura caput 13 Vitæ terminavit; sed adjunxit caput 16 et ultimum, in decem §§ partitum, in quibus aliqua ex probatis... miracula, ut ipsemet ibidem præfatur, recensuit, quæ apud nos recusa legi poterunt. Interim ego, cum quatuor Vitas, quas illustrandas suscepi, in hoc Commentario jam percurrerim, ex illis tres cum adjectis pro more nostro Annotatis, subnecto; deinde ceteram Gloriam posthnam et *Analecta* daturus.

VITA PRIMA INEDITA,

Auctore Thoma de Celano, Sancti discipulo.

C Ex codice Ms. Longi-pontis, Ord. Cisterciensis.

PROLOGUS.

Biographus fidem in scribendo, scribendi auctorem et Operis ordinem exponit.
* capio
a

Actus et Vitæ beatissimi patris nostri Francisci pia devotione, veritate semper prævia et magistra, seriatim cupiens * enarrare: et quia omnia, quæ fecit et docuit, nullorum ad plenum tenet memoria, ea saltem, quæ ex ipsius ore audivi, vel a fidelibus et probatis testibus intellexi, jubente domino et glorioso Papa Gregorio a, prout potui, verbis licet imperitis, studui explicare. Sed utinam ejus merer esse discipulus, qui semper locutionum vitavit ænigmata, et verborum phaleras ignoravit! In tribus quoque Opusculis divisi omnia, quæ de ipso Beato colligere potui, per singula capitula universa distinguens, ne varietas rerum gestarum confunderet ordinem, et in dubium adduceret veritatem b. Primum itaque Opus historiæ ordinem servat, ac puritati beate conversationis et vitæ suæ, sanctisque moribus et salutaribus documentis ejus potissimum dedicatur. In quo etiam miracula pauca de multis, quæ, ipso vivente in carne, Dominus Deus noster per eum operari dignatus est, inseruntur. Secundum autem Opus a penultimo vitæ suæ anno usque ad felicem ipsius obitum gesta

narrat. Tertium vero miracula multa continet, et plura tacet; quæ cum Christo regnans in cælis gloriosissimus Sanctus operatur in terris. Reverentiam quoque refert, honorem, laudem et gloriam, quam ei felix Papa Gregorius, et cum eo universi Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales devotissime persolvunt, eum in Sanctorum catalogo conscribentes. Gratias omnipotenti Deo, qui semper in Sanctis suis admirabilem et amabilem se ostendit c.

AUCTORE
THOMAS CELANO.

ANNOTATA.

a Nimirum Gregorio IX, qui ante Pontificatum Hugo vel Hugolinus dictus, et Cardinalis Ostiensis erat, S. Francisco amicissimus vixit, eumque biennio post illius mortem Sanctis sollemniter adscripsit. Ad Commentarium § 1, ubi hujus Vitæ auctorem diximus Thomam de Celano, seu Celanensem, et tempus, quo eam composuit, docuimus.

b Per tria Opuscula tres designat libros, qui singuli in plura capita, sed sine titulis, sunt divisi. Ego pro more nostro plura faciam capita, adjectis titulis, et in margine appositis veterum capitulorum numeris.

c Huic Prologo in codice abbatie Longi-pontis, ex quo apographum nostrum habemus, præmittetur: Incipit Prologus in Vitam S. Francisci confessoris; in ejusdem fine subdebetur: Explicit Prologus; ac denique sequetur: Incipit Vita S. Francisci confessoris.

LIBER I.

De gestis Sancti usque ad penultimum vitæ annum.

CAPUT I.

Francisci vita secularis et libera: conversio ejus ad pietatem miris modis promotâ.

Vir erat in civitate Assisii, quæ in finibus vallis Spoletanæ sita est a, nomine Franciscus b, qui a primævo ætatis suæ anno a parentibus secundum sæculi vanitatem nutritus insolenter, et ipsorum miseram vitam diu imitatus et mores, vanior ipse atque insolentior est effectus. Quoniam hæc pessima consuetudo apud eos, qui Christiano censentur nomine, sic undique inolevit, et perniciose doctrina hæc, velut lege publica, ita ubique firmata est et præscripta, ut ab ipsis cunabulis remissæ nimis et dissolute filios suos studeant educare. Primo namque cum fari vel balbutire incipiunt, turpia quædam et execrabilia valde signis et vobis edocentur nondum * nati: et cum tempus ab lactationis advenit, quædam luxu et lascivia plena non solum fari, sed et operari coguntur. Non audent aliquis illorum, ætatis timore coactus, honeste se agere, quoniam ex hoc duris subjacet disciplinis. Ideo bene ait secularis poeta: Quia inter exercitationem parentum crevimus, ideo a pueritia nos omnia mala secuntur *. Testimonium hoc verum est, cum eo inimiciora sint filiis vota parentum, quo cessere felicius. Sed et cum paulo plusculum ætate profecerint, se ipsis interpellantibus, semper ad deteriora opera dilabuntur. Ex vitiosa namque radice arbor vitiosa succrescit; et quod semel male depravatum est, vix reduci potest ad regulam æquitatis. Cum vero adolescentiæ portas cœperint introire, quales eos fieri arbitraris? Tunc profecto omni genere fluitantes, eo quod liceat eis explere, quod libet, omni se studio tradunt flagitiis deservire. Sic enim voluntaria servitute servi effecti peccati, arma iniquitatis exponunt omnia membra sua, et nihil in se Christianæ religionis in vita seu in moribus præferentes, solo Christianitatis nomine se tenent.

CAP. I.
Franciscus Assisii in Umbria a parentibus male educatus.
a b

F

* vixdam

* sequuntur

2 Simulant